

Motion 8-2019 om utbildning för förtroendevalda

Dnr 1651-2019

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att avslå motionen.

Yttrande till beslutsförslaget

Politikerakademien som genomfördes 2013-2014 var en omfattande satsning med ett seriöst upplägg. Syftet var att fler unga skulle vara tillgängliga för förtroendeuppdrag inför och efter valen till Europaparlamentet, riksdag, landsting och kommuner under 2014, och att antalet yngre med förtroendeuppdrag därmed också skulle öka i landstinget (numera regionen).

Redan i samband med att politikerakademien genomfördes fanns diskussionen om huruvida landstinget skulle ansvara för en sådan då ansvaret är partiernas. Både avseende förnygring när listor fastställs och utbildningar. Partierna genomför ofta egna utbildningar med sina kandidater och medlemmar. Detta framförde även den externa utredaren.

En uppföljning visar att det inte skett någon större förnygring av regionfullmäktige i de två efterföljande mandatperioderna. Endast fem av de 71 ledamöterna återfinns i regionfullmäktige denna mandatperiod.

Regionens arbete med Region Norrbottens länsungdomsråd (LUR), ett studiecirkelmateriale om länets utveckling och överenskommelsen med civilsamhället skapar förutsättningar för unga kvinnor och mäns möjlighet att delta i samhällsutvecklingen.

Sammanfattning

Johannes Sundelin (S) föreslår i en motion att regionfullmäktige ska fatta beslut om att på nytt anordna en politikerakademi och att styrelsen får i uppdrag att fördela medel till detta. Målet och principen för utbildningens innehåll bygger på politikerakademien som anordnades 2013-2014.

Politikerakademien som genomfördes 2013-2014 har inte lett till någon större förnygring av fullmäktige i de två efterföljande mandatperioderna.

Johannes Sundelin (S) föreslår i en motion att regionfullmäktige ska fatta beslut om att på nytt anordna en politikerakademi och att styrelsen får i uppdrag att fördela medel till detta. Målet och principen för utbildningens innehåll bygger på politikerakademien som anordnades 2013-2014.

Förslag om beslut i följande punkter:

- Att regionfullmäktige fattar beslut om att på nytt anordna en politikerakademi och att styrelsen får i uppdrag att fördela medel till detta.

- Att målet och principen för utbildningens innehåll bygger på politikerkademin som anordnades 2013-2014.
- Att Politikerkademin vänder sig till deltagare från partier representerade i landstingsfullmäktige och att 71 personer bereds möjligheter att delta.
- Att deltagarna ska vara personer under 45 år samt att platserna i politikerkademin är personliga.
- Att ingen avgift tas ut av deltagarna eller partierna. Utbildningsmaterial, måltider, resor med mera ingår. Arvode utbetalas inte. Diplom utdelas vid genomgången utbildning.
- Att partiernas distriktsorganisationer utser sina deltagare. Jämn könsfördelning samt geografisk spridning beträffande varje partis deltagande bör eftersträvas.
- Att antalet deltagare fördelas mellan partierna så att alla partier i grunden har sex platser vardera. Övriga platser fördelas proportionellt i förhållande till andel mandat i landstingsfullmäktige. Om ett parti inte använder samtliga sina platser ska ej använda platser lämnas över till annat parti representerat i fullmäktige.

Ärendet

Politikerakademin 2013-2014

Landstingsstyrelsen beslutade 12 december 2012 att genomföra Politikerkademin under 2013-2014. Syftet var att fler unga skulle vara tillgängliga för förtroendeuppdrag inför och efter valet till Europaparlamentet, riksdag, landsting och kommuner under 2014, och att antalet yngre med förtroendeuppdrag därmed också skulle öka i landstinget.

Politikerakademin utformades som en utbildning i samhällsvetenskap med anknytning till politisk verksamhet, av yngre förtroendevalda (<45 år) från partier representerade i landstingsfullmäktige innevarande mandatperiod.

Totalt bjöds 71 deltagare in av de sju landstingspartierna. Platserna fördelades med sex platser per parti, och därefter tillkom platser beroende på mandatfördelningen i fullmäktige. Varje parti uppmanades att fördela sina platser så lika som möjligt mellan kvinnor och män. Av de 71 anmälda var 33 kvinnor och 38 män.

Deltagarna bjöds in till *åtta utbildningstillfällen* spridda över våren och hösten 2013, samt vintern 2014. Projektet avslutades med *studiebesök* i Stockholm, vid bland annat Sveriges Riksdag och dess EU-nämnd, samt konstitutionsutskott. Budgeten för utbildningen var totalt 2 miljoner kronor. Utfallet var inom ramarna med god marginal och överskott.

Utvärdering av Politikerkademin

Luleå tekniska universitet genomförde en extern utvärdering av Politikerkademin 2013-2014 som baserades på enkäter och intervjuer. Resultaten av enkätundersökningen vittnar om genomgående positiva erfarenheter av det samlade innehållet i utbildningen. Enkätsvaren visar också att deltagandet i Politikerkademin sannolikt lett till ökad vilja, självtillit och långsiktighet

för det politiska engagemanget. Det är enligt utvärderingen också möjligt att deltagandet i Politikerakademien lett till att flera av deltagarna blivit aktuella för valnomineringar och förtroendeuppdrag. Utvärderaren drar också slutsatsen att Politikerakademien har bidragit till ökad kunskap på relevanta områden för deltagarna i undersökningsgruppen.

Utredaren tar även upp huruvida det är ett demokratiproblem att landstinget som politisk förvaltning ansvarar för en utbildning av de politiker som i ett senare skede ska leda landstinget som en politiskt styrd organisation. Detta relaterar till ett klassiskt problemområde inom samhällsvetenskapen och organisation, nämligen om förhållandet mellan ledning och exekutiv. Om Politikerakademien upprepas eller ges i en andra etapp så bör denna problematik behandlas under utbildningen.

Uppföljning av deltagarna

En uppföljning av de 71 deltagarna som deltog i politikerakademien visar följande:

- 30 av 71 av de som gick utbildningen stod på valsedel till landstinget 2014
- Elva av 71 av de som gick utbildningen satt i landstingsfullmäktige perioden 2014-2018
- 18 av 71 av de som gick utbildningen stod på valsedel till landstinget 2018
- Fem av 71 av de som gick utbildningen sitter i nuvarande regionfullmäktige

Vi redovisar här endast hur utfallet blivit i regionfullmäktige.

Regionens arbete med att stärka ungas delaktighet

Av strategiska planen 2020-2022 framgår att:

Medborgarna, särskilt unga kvinnor och män, har möjlighet att delta i samhällsutvecklingen och påverka beslut. Det finns goda möjligheter till utbildning och ett livslångt lärande för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Styrelsens plan 2020-2022 fastslår:

Region Norrbotten arbetar för att involvera män och kvinnor med olika ålder och bakgrund i de politiska beslutsprocesserna. Genom bemötande, upplysning, delaktighet och medborgarnära verksamhet stärks demokratin. Särskilt ungas perspektiv behöver synliggöras i de politiska beslutsprocesserna.

Regionala utvecklingsnämndensplan fastslår:

Unga i Norrbotten har möjlighet att delta i samhällsutvecklingen och påverka beslut. Regionen fortsätter att utveckla arbetet med att skapa mötesplatser och forum för och med unga. Region Norrbottens länsungdomsråd (LUR) är ett viktigt forum som fortsätter att utvecklas.

Region Norrbotten arbetar idag med att stärka ungas delaktighet i samhällets utveckling på flera sätt. Dels genom Region Norrbottens länsungdomsråd (LUR) men också genom det utbildningsmaterial om Norrbottens utveckling som tagits fram tillsammans med bildningsförbundet. Arbetet pågår även med att ta fram en överenskommelse mellan regionen, länsstyrelsen och civilsamhället.

Bilagor:

Motion 8-2019 om utbildning för förtroendevalda
Extern utvärdering av politikerakademin 2013-2014
Slutrapport Politikerakademin 2013-2014

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör